ВІДГУК

ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Костика Ростислава Павловича
«Механізми державного регулювання територіального розвитку в Україні», подану до захисту на засіданні Спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 у Національному університеті цивільного захисту України на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного регулювання

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Одним з найважливіших напрямів соціально-економічного розвитку країни є формування гармонійних і сприятливих регіональних відносин. Регіон є невід'ємною складовою єдиної держави, вирішує свої проблеми та самореалізує свій потенціал за допомогою системи заходів політичних, правових, економічно - соціальних програм, спрямованих на створення умов для виникнення та розвитку потенційних точок зростання регіону, що актуалізує вибір теми дисертаційного дослідження.

Питання, пов'язані із сучасним станом реалізації законодавства, яке регулює надання державної підтримки та розвитку територій регіонів України, обґрунтування методологічних підходів до розробки стратегії соціально-економічного розвитку держави досліджено недостатньо, що акцентує увагу на важливості цієї проблематики. Потребують теоретичного обґрунтування особливості реалізації соціально-економічної політики в сучасній Україні та основні напрямки впливу на неї з боку регулюючих органів держави.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587), що розробляється в Національному університеті цивільного захисту України. Конкретно дисертантом

проаналізовано заходи вдосконалення механізмів державного регулювання територіального розвитку в Україні.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Теоретичні засади та практичні рекомендації дисертаційної роботи є достатньо обґрунтованими. Результати проведеного дослідження підтверджують поглиблену обізнаність автора дисертації з науковими працями учених України, а також ближнього і далекого зарубіжжя, які присвячені дослідженню вдосконаленню механізмів державного регулювання територіального розвитку в Україні.

Дисертаційна робота характеризується послідовністю та логічністю представлення її результатів, що дозволило усебічно розкрити проблему, що підлягала дослідженню. Автором було чітко і конкретно сформульовано мету та завдання дисертаційної роботи, які, в свою чергу, дозволили розробити комплекс практичних рекомендацій щодо вдосконалення дієвих механізмів державного регулювання діяльності громади.

Для досягнення поставленої мети й вирішення зумовлених нею завдань, забезпечення наукової обґрунтованості дослідження і його результатів було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах державно-управлінської та споріднених із нею наук.

Автором використано низку наукових методів, зокрема: гіпотетико-дедуктивний метод формування методології дисертаційного дослідження, який дав змогу сформувати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі формування дієвих механізмів державного регулювання територіального розвитку в Україні.

Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливість висновків, а й дав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об’єкта, а також:

провести структурно-функціональний аналіз, сутність якого полягає у виділенні елементів системи державного регулювання територіального розвитку в Україні;

визначити ряд порівняльних методів, що надали можливість аналізу стандартів і механізмів державного регулювання територіального розвитку в Україні;

впровадити: статистичний метод, що дав змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта;

прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи його розвитку;

теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, та дав змогу позначити, осмислити, описати та порівняти роль механізмів державного регулювання територіального розвитку, уточнити їхні функції в діяльності кожної з підсистем, оцінити результати управлінського впливу, виявити перспективи й механізми.

Інформаційну базу дисертаційного дослідження становили нормативно-правові акти, праці зарубіжних і вітчизняних учених, Інтернет-ресурси, статистична інформація Державної служби статистики України та інших центральних органів виконавчої влади.

Ознайомлення з основними положеннями, рекомендаціями та висновками дисертації уможливило підтвердження її наукової новизни, а саме уперше:

розроблена методика оцінки якості стратегій соціально-економічного територіального розвитку держави, що охоплює, на відміну від існуючих досліджень, усі структурні елементи, а також змістовні характеристики стратегій для формування однакового повноцінного уявлення про стан стратегічного планування на регіональному рівні і виявлення основних закономірностей в процесі стратегічного планування;

автором удосконалено:

системи цілеполягання регіональних стратегічних документів в умовах турбулентного стану національної економіки, та співвідношення фактичних і запланованих в стратегіях соціально-економічного розвитку показниках валового регіонального продукту і загального безробіття, результати вивчення впливу ендогенних і екзогенних чинників на траєкторії регіонального розвитку, які отримані за допомогою застосування моделі множинної регресії, що дозволяють визначити зворотні залежності між базовим роком прогнозу, з одного боку, і темпами зростання грошових доходів населення і середньомісячної заробітної плати на прогнозний рік, з іншою.

визначення ресурсного забезпечення стратегій соціально-економічного розвитку регіонів конкретними джерелами фінансування, що суперечить теоретичним принципам стратегічного планування і чинному законодавству, на основі сформованих методологічних основ оцінки фінансових ресурсів, необхідних для реалізації стратегій, та рекомендації про практичне застосування такої оцінки в стратегіях регіонів ;

в дисертації набуло подальшого розвитку;

теоретичні основи стратегічного планування на регіональному рівні , які доведено до визначення єдиного підходу та аналізу документів цілеполягання, зокрема, стратегій соціально-економічного розвитку регіонів, а також обґрунтування необхідності уточнення науково-методичного апарату в частині аналізу документів, що розробляються;

система впровадження зарубіжного досвіду державного регулювання територіальним розвитком в Україні на основі систематизації моделей організації підтримки та розвитку громад, реалізованих за кордоном, що обумовлює різноманітність організаційних форм здійснення місцевого самоврядування, дослідження досвіду реформування територіальної організації в державах, та методи заохочення відповідно до наявного рівня фінансово-економічної забезпеченості регіонів.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

За результатами наукового дослідження опубліковано 9 наукових праць, у тому числі – 5 статей в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 4 – тези конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3,25 др.арк.

Опубліковані наукові праці відображають всі розділи дисертаційної роботи.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження оприлюднено на вітчизняних та закордонних науково-практичних конференціях і форумах.

Оцінка оформлення дисертації та автореферату.

Дисертаційна робота й автореферат оформлені відповідно до визначених вимог. В авторефераті простежується ідентичність ключових положень, висновків та пропозицій дисертаційної роботи.

Зміст дисертації розкриває поставлену мету в повному обсязі. Дисертаційну роботу викладено в чіткій логічній послідовності відповідно до завдань дослідження. Науковим положенням, викладеним у дисертації, притаманні логічність і повнота. Отримані висновки та рекомендації є цілком обґрунтованими.

Дисертація має традиційну структуру: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. Дисертаційну роботу викладено українською мовою на 223 сторінках друкованого тексту.

У цілому, дисертаційна робота, подана на захист, написана науковим стилем; результатами спостережень підтверджують висновки дисертації.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у

процесі формування механізмів державного регулювання територіального розвитку в Україні.

Теоретичні напрацювання автора дисертаційного дослідження було впроваджено у діяльність Національного агентства кваліфікацій як елемент аналітичного та методичного забезпечення процесів розробки кваліфікацій та підвищення якості публічного управління (довідка про впровадження №01/01.01-06/1648 від 28.07.2025).

Також в роботі Київського міського територіального центру соціального обслуговування Департаменту соціальної та ветеранської політики Київської міської ради для підвищення ефективності соціальної підтримки населення(довідка про впровадження №01/03-06/1305 від 08.04.2024).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

1. У роботі пропонується методика оцінки якості стратегій соціально-економічного територіального розвитку держави, однак зміст методики слід розкрити детальніше.

2. Доцільно було б виокремити в дисертації шляхи формування механізму бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад.

3. Аналізуючи етапи розвитку процесу законодавчого регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні, автор не всі свої пропозиції доводить до рівня конкретних методичних рекомендацій. Це значно б підвищило рівень наукових здобутків автора, при цьому інколи дисертант захоплюється переказом змісту нормативно-правових актів.

4. Звертаючись до автореферату дисертаційного дослідження, хочеться зазанчити, що в авторефераті не визначено зарубіжний досвід державного регулювання територіального розвитку, бракує статистичного матеріалу.

5. В тексті дисертаційного дослідження не достатньо приділено уваги аналізу основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних і іноземних джерел, переважно за останній

період.

Висловлені зауваження і зазначені недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку теоретичних положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі Костика Ростислава Павловича.

Загальний висновок.

1. Дисертаційна робота Костика Ростислава Павловича «Механізми державного регулювання територіального розвитку в Україні» є завершеним науковим дослідженням, виконаним на вельми актуальну тему. Рівень проведених досліджень та їх практична спрямованість свідчать про наукову виваженість і важливість дисертації.

2. Актуальність і новизна, важливість одержаних здобувачем наукових результатів, їх обґрунтованість та достовірність, а також практична цінність сформульованих положень й отриманих результатів у сукупності становлять необхідні підстави для висновку про те, що дисертаційна робота Костика Ростислава Павловича «Механізми державного регулювання територіального розвитку в Україні» відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління, та відповідає пунктам 9, 10 і 11 "Порядку присудження наукових ступенів", а її автор – Костик Ростислав Павлович – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

доцент кафедри економіки та публічного управління
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»,
кандидат наук з державного управління, доцент Надія КАРПЕКО

Підпис доцента кафедри економіки та публічного управління к.н. держ. упр. доц. Карпеко Надії засвідчую
Проректор з наукової роботи О.І. Олександровська